

MaN'Aige

Un an déjà...

OVERAL

C'est quoi ce MaN'Aige?

- un projet de recherche en co-création initié par LD³– Het Anker
- mené avec le soutien du programme Co-create d'Innoviris (période nov 2019 – oct 2022)
- dans les quartiers Martyrs et Notre-Dame aux Neiges au centre de Bruxelles
- avec les acteurs du quartier: les habitants et surtout les utilisateurs qui y travaillent, y passent ou y exercent une activité sans y résider
- sur la question: "comment construire un quartier d'entraide ensemble avec les utilisateurs du quartier? "

Ensemble avec les **HABITANTS ET UTILISATEURS** du quartier, et grâce à l'**EXPÉRIMENTATION** et les **DISCUSSIONS** nous voulons découvrir les clés pour tisser une toile de relations et **CO-CONSTRUIRE** des **QUARTIERS D'ENTRAIDE**.

LA RECHERCHE EN COCRÉATION

- c'est pas tout faire ensemble, mais faire avec tous;
- les co-chercheurs sont un groupe d'habitants, professionnels du social et de la santé, institutions culturelles, commerçants locaux, travailleurs de bureau, chercheurs académiques,... ;
- tous sont impliqués dans les différentes étapes de la recherche: du développement des questions de recherche à la diffusion des conclusions;
- la co-recherche suppose une attitude et l'acquisition d'une compétence précieuse : la curiosité à s'interroger et observer;
- les savoirs praticiens des habitants et acteurs de terrain sont reconnus. Ils sont les acteurs-clé de la recherche;
- une multitude de méthodes apporte des savoirs variés : balades, groupes focus, ateliers collectifs, observations, données quantitatives, rencontres informelles, présence dans le quartier,...;
- c'est avant tout une attitude qui demande du temps, de la confiance et de l'écoute!
- c'est à privilégier pour des apprentissages tout au long d'un processus, moins pour l'obtention de solutions rapides.

UN QUARTIER D'ENTRAIDE

Qui dit quartier d'entraide, pense surtout à un réseau d'habitants et de professionnels de la santé. Mais où se trouvent les navetteurs, les entreprises, les écoles, les étudiants, les associations, les commerçants et les passants dans cette histoire? Ces utilisateurs, parfois très présents dans le quartier, n'ont-ils pas un rôle à jouer par rapport à l'entraide ?

La réflexion enrichit la vision sur un 'quartier d'entraide' :

- La réciprocité est centrale dans l'entraide
- Différentes dimensions apparaissent :
  - Dimension interpersonnelle : prise de conscience de l'autre > sentiment d'implication & d'appartenance > plus de cohésion sociale et de solidarité ;
  - Dimension spatiale : l'existence même d'un quartier, comme un espace d'habitation, de travail, de passage partagé > impact de notre présence et de nos actions sur ce même quartier ;
- Chacun donne un sens différent au 'quartier' et à 'l'entraide'. Les besoins et envies sont très divers et se rencontrent dans des dynamiques complexes ;
- Les notions 'Bien-être', 'Espace Public - Open Space', 'Proximité / Distance' et 'Rencontre' ressortent quand on parle de quartier d'entraide

Quelques constats:

- Une crise comme le covid amène de l'entraide, mais celle-ci ne perdure pas toujours;
- Offrir de l'aide, c'est plus facile que de la demander;
- Construire un quartier d'entraide, ça commence par découvrir et valoriser ce qui existe déjà;
- Mais c'est aussi être attentif aux tensions, aux acteurs 'oubliés', aux plus fragilisés et aux secteurs impactants comme les promoteurs immobiliers.

En savoir plus sur le projet et les acquis après un an?

MaN'Aige

Na een jaar...

OVERAL

MaN'Aige, huh?

- Een co-creatief onderzoeksproject opgestart door LD³- Het Anker
- met steun van het Innoviris Co-Create programma (periode nov 2019 – okt 2022)
- in de wijken Martelaars en Onze-Lieve-Vrouw ter Sneeuw in het centrum van Brussel
- samen met verschillende actoren uit de wijk : bewoners en vooral ook gebruikers die er werken, passeren of actief zijn zonder er te wonen
- rond de vraag : "hoe bouwen aan een zorgzame buurt, samen met buurtgebruikers?"

Samen met **BEWONERS EN GEBRUIKERS** van de buurt, onderzoeken we aan de hand van **EXPERIMENTEN** en **DISCUSSIES** hoe verbindingen bijdragen aan het bouwen van **ZORGZAME BUURTEN**

ONDERZOEK IN CO-CREATIE

- niet alles samen doen, maar wel met iedereen doen;
- een groep co-onderzoekers bestaat uit bewoners, professionals in de sociale- en gezondheidssector, culturele instellingen, lokale handelaars, pendelaars, academische onderzoekers,... ;
- allen zijn betrokken bij de verschillende fasen van het onderzoek: van de ontwikkeling van onderzoeksvragen tot de verspreiding van vergaarde kennis;
- de essentie van co-onderzoek draait om attitude en nieuwsgierigheid, de kunst van het observeren en vragen te stellen;
- kennis uit de praktijk van bewoners en lokale actoren wordt erkend. Zij staan centraal in het onderzoek;
- het gebruik van verschillende methodes levert een verscheidenheid aan kennis op: wandelingen, focusgroepen, collectieve workshops, observaties, kwantitatieve data, informele ontmoetingen, een aanwezigheid in de wijk,...;
- een houding die vooral veel tijd, vertrouwen en luisteren vergt!
- een type onderzoek geschikt voor een leerproces op lange termijn, minder voor het aanreiken van snelle oplossingen.

EEN ZORGZAME BUURT

Bij een zorgzame buurt denkt men vaak aan een netwerk van bewoners en zorgprofessionals. Maar wat met pendelaars, bedrijven, scholen, studenten, verenigingen, handelaars en passanten? Deze gebruikers zijn vaak erg aanwezig in de buurt. Welke rol hebben zij -al dan niet- te spelen in een zorgzame buurt?

Samen nadenken over 'zorgzame buurten' verrijkt het concept:

- Zorgen voor elkaar veronderstelt een vorm van wederkerigheid
- Zorgzaamheid kent verschillende dimensies :
  - Een interpersoonlijke dimensie: het bewustzijn van 'de andere' > een gevoel van implicatie en betrokkenheid > sociale cohesie en solidariteit ;
  - Een ruimtelijke dimensie : het bewustzijn van het bestaan op zich van een wijk, als een gedeelde leef-, werk- en doorgangruimte > een bewustzijn van de impact van onze aanwezigheid en handelingen op deze wijk
- Iedereen geeft een andere betekenis aan 'de buurt' en 'zorgzaamheid'. Behoeften en verlangens kunnen heel verschillend zijn en zitten vervat in een complexe dynamiek;
- Concepten als 'Welbevinden', 'Publieke ruimte - Open Space', 'Nabijheid / Afstand' et 'Ontmoeting' komen naar boven wanneer we het hebben over een zorgzame buurt.

Enkele bevindingen:

- Tijdens covid krijgt zorgzaamheid een boost, maar deze blijft niet altijd bestaan in de tijd;
- Hulp aanbieden is makkelijker dan hulp vragen;
- Bouwen aan een zorgzame buurt begint met het ontdekken en waarderen van wat er al is;
- Maar het betekent ook aandacht hebben voor spanningen, "vergeten" actoren, mensen in een kwetsbare positie en sectoren met een grote impact, zoals vastgoedontwikkelaars.